

گردشگری، جغرافیا و محیط زیست پایدار

تاثیر گردشگری روستایی در بهسازی و حفاظت بافت باارزش روستایی (مطالعه موردی: روستای کندوان)

دکتر کریم حاجی زاده^۱، ولی نعمتی^۲، پرویز پورکریمی^{۳*}

^۱عضو هیات علمی دانشگاه محقق اردبیلی و مدیرکل سازمان میراث فرهنگی استان اردبیل، ۰۹۱۴۱۵۱۹۷۹۲

^۲عضو هیات علمی گروه مدیریت جهانگردی دانشگاه محقق اردبیلی، ۰۹۱۴۳۵۸۶۸۳۱

^۳دانش آموخته مدیریت جهانگردی دانشگاه علامه طباطبایی و دانشجوی دکتری دانشگاه محقق اردبیلی،

۰۹۱۹۴۳۸۶۸۲۹

چکیده

بافت کالبدی روستاهای ایران ضمن برخورداری از ارزش‌های معماری همانند سادگی و بی‌پیرایگی؛ دارای الگوهای بصری و زیبایی-شناختی، انطباق با محیط طبیعی، هماهنگی با عملکرد زیستی و معیشتی، استفاده از مصالح بوم‌آورد و دانش بومی است. در این میان، بافت کالبدی برخی از روستاهای کشور به دلیل برخورداری از ویژگی‌های خاص معماری، تاریخی و فرهنگی به عنوان میراثی ارزشمند و بجای مانده از نیاکان ما به شمار می‌رود که حفظ و نگهداری آنها از اهمیت فراوانی برخوردار است. از این‌رو، انجام اقدامات مناسب برای بهسازی و حفظ ذخایر کالبدی و ثروت‌های فرهنگی موجود در این روستاها ضرورت می‌یابد؛ اقداماتی که زمینه‌ساز احراز هویت و حافظ اصالت فرهنگی روستا، ابقاء و بهبود کالبد و فضای بافت، و به روز کردن سازمان فضایی و کالبدی بافت روستایی مطابق با نیازهای امروزی باشد. مقاله حاضر که از لحاظ ماهیت و شیوه تحقیق، توصیفی-تحلیلی و خروجی آن، کاربردی-توسعه‌ای است، با رویکرد برنامه‌ریزی توسعه گردشگری روستایی و با هدف ارائه راهکارهای حفاظتی و بهسازی بافت تاریخی روستای کندوان نوشته شده است.

نتایج تحقیق مبین این است که سیما و ساختار کالبدی روستای کندوان با نفوذ و هجوم تکنولوژی، فرهنگ و سیمای شهری، و همزمان با آن تنزل ارزش‌های فرهنگی و بومی نزد ساکنان روستا، روز به روز و بیش از پیش مخدوش می‌شود. بدیهی است، ادامه این روند منجر به از بین رفتن بافت باارزش روستای کندوان خواهد شد. بنابراین، بافت باارزش و تاریخی این روستا، نیازمند نگرشی درخور و ویژه است؛ نگرشی که زمینه ساز شرایط حفاظتی مطلوب و بهسازی بافت صخره‌ای روستای کندوان باشد. در این راستا، توسعه پایدار گردشگری روستایی با کارآفرینی و افزایش درآمدهای روستایی می‌تواند خالق و محرک یک فرآیند توسعه یافته برای حصول به پایداری در بافت باارزش روستای کندوان شود.

واژه‌های کلیدی: گردشگری روستایی، بهسازی و حفاظت، بافت روستای کندوان.